

Focus op zzp-ers

Bedrijven en werkgelegenheid 2018

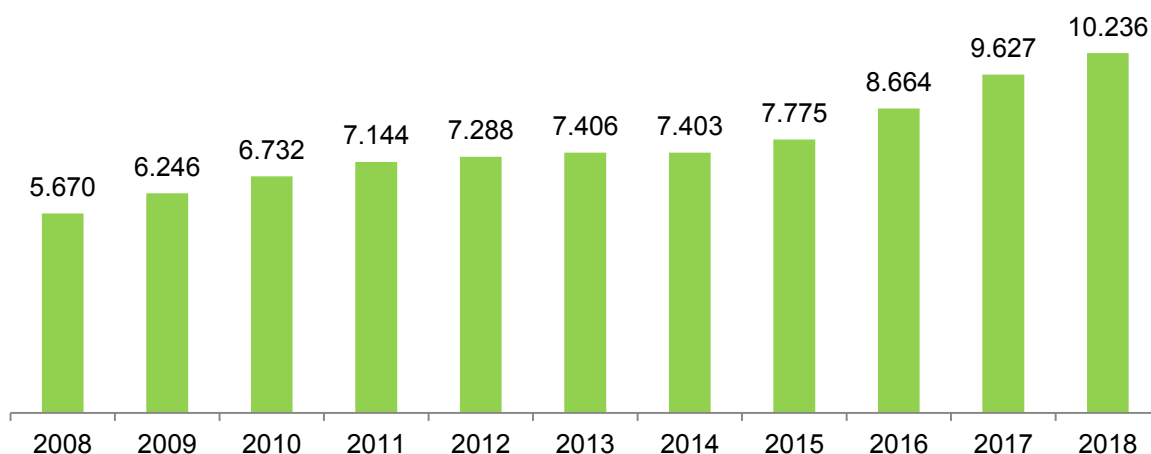
Inleiding

In Leiden zijn 10.236 bedrijven en instellingen gevestigd, waar in totaal 69.866 mensen werken. De afgelopen tien jaar is het aantal werknemers met 10% gestegen, en het aantal bedrijven en instellingen met 81%. Het blijkt dat de stijging in het aantal bedrijven en instellingen voor het overgrote deel wordt veroorzaakt door de groei van het aantal bedrijven met één werkzame persoon. In dit feitenblad kijken we in nader detail naar deze ontwikkeling.

Ontwikkeling aantal bedrijven en instellingen en werkgelegenheid

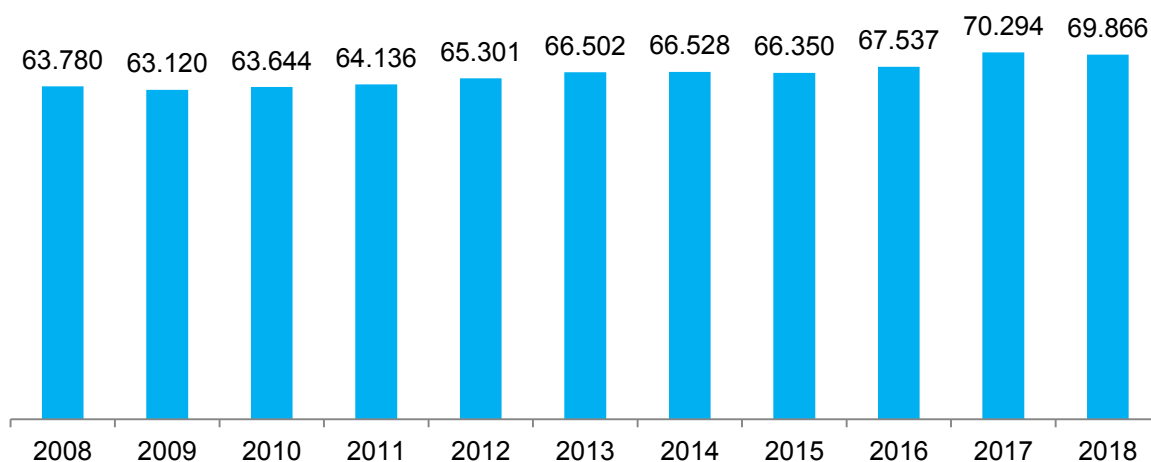
Onderstaande grafieken tonen de ontwikkeling van het aantal bedrijven en instellingen in Leiden en de werkgelegenheid die zij bieden. Het aantal werkzame personen is, ondanks een stijging van het aantal bedrijven, tussen 2017 en 2018 gedaald. Dit komt met name door het vertrek van één grote werkgever (Jacobs Engineering vertrok naar Den Haag).

Ontwikkeling aantal bedrijven en instellingen in Leiden 2008 - 2018

Bron: Werkgelegenheids- en Bedrijvenregister Zuid-Holland, stand per 1 januari

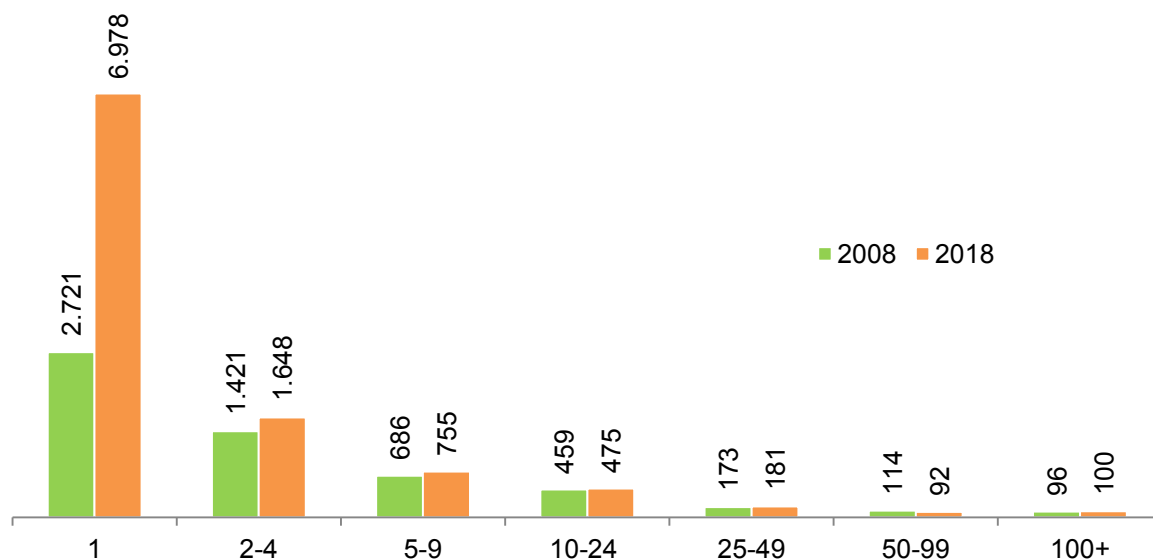
Ontwikkeling werkgelegenheid in Leiden 2008 – 2018

Bron: Werkgelegenheids- en Bedrijvenregister Zuid-Holland, stand per 1 januari

We zien in de grafiek hieronder dat de stijging in het aantal bedrijven en instellingen tussen 2008 en 2018 vooral voor rekening komt van het aantal bedrijven met één werkzame persoon. Dat aantal steeg van 2.721 in 2008 naar 6.978 in 2018, ruim tweeëneenhalf keer zoveel.

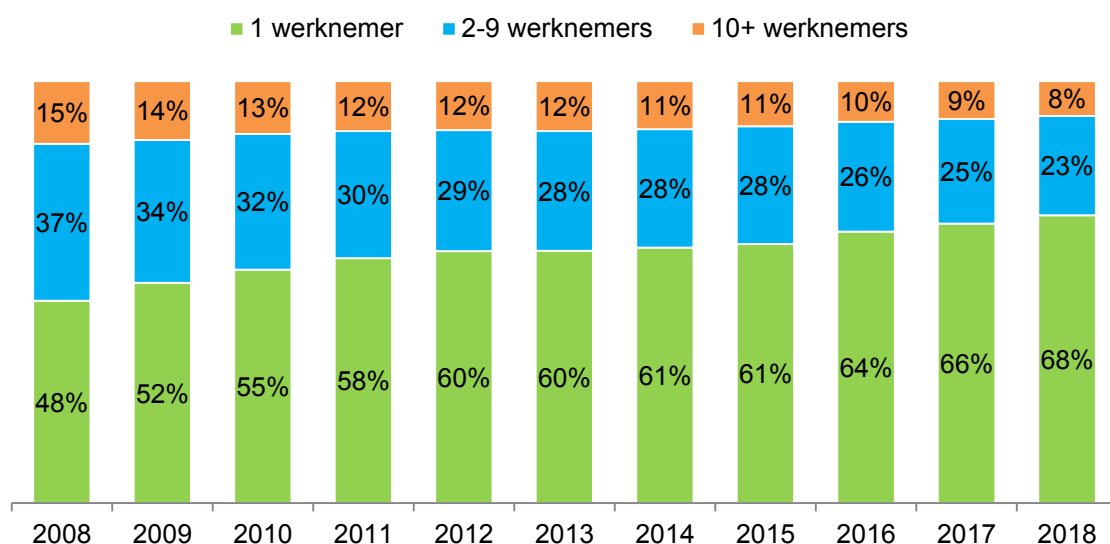
Aantal bedrijven en instellingen naar aantal werknemers, 2008 en 2018

Bron: Werkgelegenheids- en Bedrijvenregister Zuid-Holland, stand per 1 januari

In 2008 had 48% van de bedrijven één werkzame persoon, in 2018 was dat gestegen tot 68%. In onderstaande grafiek is deze ontwikkeling duidelijk te zien (het totale aantal bedrijven en instellingen is op 100% gesteld).

Procentuele verdeling van bedrijven en instellingen naar aantal werknemers, 2008-2018

Bron: Werkgelegenheids- en Bedrijvenregister Zuid-Holland, stand per 1 januari

Bedrijven en instellingen met één werkzame persoon (zzp-ers)

68%

van alle bedrijven en instellingen
in Leiden is een zzp-er

10%

van de werkgelegenheid in Leiden
wordt gevormd door zzp-ers

Bedrijven of instellingen met maar één persoon worden ook wel zzp-ers genoemd: zelfstandigen zonder personeel. Het CBS hanteert de term 'zzp-er' ook en geeft hiervoor de volgende definitie:

"Een persoon die voor eigen rekening arbeid verricht in een eigen bedrijf of praktijk (zelfstandig ondernemer) of als directeur-grotoaandeelhouder (dga) en die geen personeel in dienst heeft. Overige zelfstandigen worden ook tot de zelfstandigen zonder personeel gerekend. Tot deze categorie behoren onder meer personen met resultaat uit overige werkzaamheden, zoals freelancers."

ZZP-ers zijn dus in te delen in drie groepen. Het CBS publiceert het gemiddeld inkomen van deze drie groepen. In onderstaande tabel staat het aantal zzp-ers in Leiden en Nederland en het gemiddeld persoonlijk inkomen. De meest recente informatie over inkomens is uit 2015. Het gemiddeld inkomen van zzp-ers in Leiden ligt iets hoger dan het gemiddelde in Nederland.

Aantal zzp-ers in Leiden en Nederland en hun gemiddeld persoonlijk inkomen in 2015

	Leiden		Nederland	
	aantal	inkomen	aantal	inkomen
Zelfstandig ondernemer zonder personeel	4.200	€ 36.000	655.900	€ 33.500
Directeur-grotoaandeelhouder zonder personeel	600	€ 70.700	115.700	€ 65.900
Overige zelfstandige	600	€ 20.300	102.400	€ 15.200
Totaal zelfstandige zonder personeel	5.400	€ 38.100	874.000	€ 35.600

De informatie van het CBS is te vinden op [Statline](#). Daarop staat nog veel meer interessante informatie. Het is bijvoorbeeld mogelijk om te kijken naar het inkomen [per sector](#) waarin de zzp-ers werkzaam zijn. Dan blijkt dat zzp-ers in Leiden in de financiële dienstverlening het hoogste persoonlijk inkomen hebben (€ 62.000). Ook hebben zij het hoogste mediane vermogen (€ 275.200). Het landelijk beeld is vergelijkbaar.

€ 38.100

is het gemiddeld inkomen van
zzp-ers in Leiden

€ 54.500

is het mediane vermogen van
zzp-ers in Leiden

Sectoren waar zzp-ers werken

De sector met de meeste zzp-ers (1.819) is 'Advisering, onderzoek en specialistische zakelijke dienstverlening'. Dit zijn bijvoorbeeld adviesbureaus voor juridische dienstverlening, belastingconsulenten, organisatieadviesbureaus, architecten en reclamebureaus. Ook werken veel zzp-ers in de bouw en in de gezondheids- en welzijnszorg. In heel Nederland (cijfers van het [CBS](#)) is het beeld vergelijkbaar: zakelijke dienstverlening staat bovenaan, daarna handel, bouw en zorg.

Sectoren waarin zzp-ers werkzaam zijn			
SBI-code (1) en omschrijving	aantal 2008	aantal 2018	% groei
A Landbouw, bosbouw en visserij	5	9	-
B Winning van delfstoffen	-	2	-
C Industrie	85	159	+87%
D Productie, distributie, handel in elektriciteit en aardgas	-	1	-
E Winning/distrib. van water; afval(water)beheer, sanering	2	4	-
F Bouwnijverheid	465	838	+80%
G Groot- en detailhandel; reparatie van auto's	366	605	+65%
H Vervoer en opslag	32	116	+263%
I Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	63	134	+113%
J Informatie en communicatie	182	554	+204%
K Financiële instellingen	22	40	+82%
L Verhuur van en handel in onroerend goed	29	59	+103%
M Advisering, onderzoek, special. zakelijke dienstverlening	651	1.819	+179%
N Verhuur van roerende goederen, ov. zakel. dienstverlen.	139	347	+150%
O Openbaar bestuur, overh.diensten, soc.verzekeringen	-	-	-
P Onderwijs	125	471	+277%
Q Gezondheids- en welzijnszorg	205	774	+278%
R Cultuur, sport en recreatie	173	723	+318%
S Overige dienstverlening	177	323	+82%
Totaal	2.721	6.978	+156%

De sector waarin het aantal zzp-ers de afgelopen tien jaar het meest is gestegen is 'cultuur, sport en recreatie' meer dan vier keer zoveel (van 173 in 2008 naar 723 in 2018).

1. zakelijke diensten
2. bouw
3. zorg

is de top-3 van sectoren waarin
 Leidse zzp-ers werken

94%

van de kunstenaars in Leiden
 is zzp-er

Een andere manier waarop je kunt kijken in welke sectoren zzp-ers veel werkzaam zijn is dat je het totale aantal bedrijven en instellingen in de sector op 100% stelt en dan kijkt hoeveel procent hiervan één werkzame persoon heeft. In de tabel hieronder is dat gedaan voor de sectoren op SBI-2 niveau (dat is een stap gedetailleerder dan in de tabel hiervoor). Dan blijkt dat in de sector 'kunst' relatief gezien de meeste zzp-ers werken. Van alle bedrijven in deze sector heeft 94% één werkzame persoon. Sectoren waarin geen zzp-ers werken zijn overheid, waterzuivering en chemische fabrieken.

Top-10 van het percentage zzp-ers per sector

SBI-code (2) en omschrijving	aantal 2018	% van totaal
90 Kunst	652	94%
74 Industrieel ontwerp en vormgeving, fotografie, vertaling	503	92%
70 Holdings (geen financiële), interne concerndiensten	656	90%
41 Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw, projectontwikkeling	297	90%
31 Vervaardiging van meubels	40	89%
42 Grond-, water- en wegenbouw (geen grondverzet)	119	88%
59 Productie en distributie van films en televisieprogramma's	90	87%
53 Post en koeriers	26	81%
43 Gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw	422	81%
82 Overige zakelijke dienstverlening	80	80%

Wijken en buurten waar zzp-ers werken

Zzp-ers werken verspreid over heel Leiden. Het grootste aantal is gevestigd in Roodenburg, gevolgd door Binnenstad-Noord. De grootste groei in de afgelopen tien jaar vond plaats in Leiden-Noord.

Wijken waar zzp-ers werkzaam zijn

Wijkcode en -naam	aantal 2008	aantal 2018	% groei
0 Binnenstad-Zuid	299	659	+120%
1 Binnenstad-Noord	507	1.094	+116%
2 Stationsdistrict	64	153	+139%
3 Leiden-Noord	230	769	+234%
4 Roodenburg	486	1.361	+180%
5 Bos- en Gasthuis	362	950	+162%
6 Mors	177	494	+179%
7 Boerhaave	115	331	+188%
8 Merenwijk	295	684	+132%
9 Stevenshof	186	483	+160%
Leiden totaal	2.721	6.978	+156%

De tien wijken van Leiden zijn verdeeld in 54 buurten. De buurt met de meeste zzp-ers is het Noorderkwartier, gevolgd door De Kooi. De grootste stijging tussen 2008 en 2018 vond plaats in de Pesthuiswijk en Groenooord. Dat is waarschijnlijk het gevolg van nieuwbouw die daar heeft plaatsgevonden (studentenflats en Nieuw Leyden). Uit de data kan niet worden afgeleid hoeveel zzp-ers vanuit hun woning werken, maar aangezien woonwijken in onderstaande tabel bovenaan staan zal dat vaak voorkomen.

Top-10 buurten met zzp-ers				
Hoogste aantal zzp-ers		Meeste groei		
	aantal in 2018		aantal in 2018	% groei
Noorderkwartier	285	Pesthuiswijk	73	+813%
De Kooi	267	Groenooord	217	+443%
Lage Mors	241	Professorenwijk-West	216	+266%
Pieterswijk	238	Merenwijk-Centrum	54	+260%
Tuinstadwijk	236	Transvaalbuurt	109	+252%
Groenooord	217	Noorderkwartier	285	+243%
Levendaal-Oost	216	Noordvest	124	+226%
Professorenwijk-West	216	Fortuinwijk-Zuid	74	+222%
Vreewijk	201	Leeuwenhoek	16	+220%
Dobbewijk-Zuid	200	Roomburg	180	+216%

We kunnen vervolgens binnen buurten kijken naar sectoren waar zzp-ers werken. Van de buurten met het hoogste aantal zzp-ers werken in het Noorderkwartier, De Kooi en Dobbewijk-Zuid veel zzp-ers in de bouw en in de andere buurten in de zakelijke dienstverlening.

Op de volgende pagina staat een kaart met daarin het percentage van alle bedrijven en instellingen vermeld met één werkzame persoon. Op het Bio Science park, bij het station en in de binnenstad zijn relatief weinig éénpersoonsbedrijven, omdat daar veel andere bedrijvigheid is.

Meer informatie

Op verschillende plekken op internet is meer informatie te vinden over trends en ontwikkelingen met betrekking tot zzp-ers. We noemen er hier enkele.

- Het CBS heeft een speciale pagina gewijd aan zzp-ers: [Dossier ZZP](#)
- CBS-nieuws 11 februari 2019: "[Recordaantal bedrijfsoprichtingen in 2018](#)"
- Platform31 heeft onderzoek gedaan naar [zzp-ers in steden](#).
- Op onze website [Leiden in Cijfers](#) staat veel informatie over bedrijven, sectoren en wijken.

Percentage zzp-ers per buurt (% van het totale aantal bedrijven en instellingen)

